

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 360/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Трифуновић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2941/22 од 11.10.2022. године, у седници одржаној 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2941/22 од 11.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П1 215/21 од 25.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време на радном месту ... почев од 01.02.2016. године, па надаље, док за то постоје законски услови, што је тужени дужан да призна и трпи, те да се на основу пресуде изврши пријава радног односа код надлежних органа. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад и распореди на одговарајуће радно место на неодређено време сходно његовој стручној спреми и радном искуству. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2941/22 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у делу става првог изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време почев од 01.02.2016. године, па надаље, док за то постоје законски услови, што је тужени дужан да призна и трпи, те да се на основу пресуде изврши пријава радног односа код надлежних органа, као и у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је укинута у преосталом делу става првог изреке, који се односи на радно место ... и у том делу тужба је одбачена као недозвољена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битних повреда одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом, на које ревизија указује. Указивање тужиоца на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља дозвољен ревизијски разлог, у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду 01.02.2016–10.07.2020. године, био радно ангажована код туженог на пословима ... по основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова, и то у Техничком центру .., Одсек за техничке услуге ..., Погону ..., Служби за одржавање ЕЕО и ММ. Тужилац је код туженог обављао послове у континуитету, без прекида, са другим запосленима код туженог на неодређено време на истим пословима Након четири године рада без прекида, тужилац је престао да ради код туженог 10.07.2020. године, када му је истекао уговор о привременим и повременим пословима од 31.01.2020. године. На овим пословима су остали да раде стални радници код туженог и лица ангажована од приватних фирми. Утврђена чињеница да је дана 26.03.2019. године донет Закључак Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно ангажовање код корисника јавних средстава, којим је дата сагласност за пријем у радни однос на неодређено време 300 извршилаца са средњом стручном спремом у ЈП „Електропривреда Србије“ Група Београд, не указује да се добијена сагласност односила управо на радну јединицу Службе за одржавање у Погону туженог у ... и на радно место

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време, те да га тужени врати на рад и распореди на одговарајуће радно место, јер нису испуњени услови за преображај тужиоцевог радног односа код туженог у радни однос на неодређено време. Ово због тога што је тужени корисник јавних средстава, те се у конкретном случају има применити одредба члана 27е став 34. Закона о буџетском систему, којом је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, јер је наведени закон *lex specialis* у односу на Закон о раду, чијом одредбом члана 105. су прописани услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Цењено је и да дата сагласност Владе РС, не подразумева обавезу туженог да запосли 300 нових запослених са средњом стручном спремом, већ да представља могућност за ново запошљавање на неодређено време категорији лица за коју је сагласност дата, али према потребама послодавца који је овлашћен да одлучује о процесу и организацији рада. Тужбени захтев тужиоца у делу о заснивању радног односа на радном месту ..., првостепени суд је одбио као неоснован. Одлуком другостепеног суда првостепена пресуда у том делу је укинута и тужба у том делу одбачена као недозвољена, из разлога што постоји апсолутна

ненадлежност суда да у радноправној материји по систему пуне јурисдикције одлучује уместо туженог послодавца о распоређивању запослених на конкретно радно место.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Чланом 197. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14), прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом 2. истог члана, предвиђено је да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом 6. предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Тужени је јавно предузеће које, према члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе тог закона. Законом о изменама и допунама наведеног закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС" бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе члана 37. Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни

однос на неодређено време и у односу на одредбе члана 32. Закона о раду, којима је прописано да ако послодавац не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад, а што произилази из одредбе члана 105. Закона о буџетском систему. Код утврђеног да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима обављао исте послове у периоду 01.02.2016 – 10.07.2020. године, да закон ту врсту рада третира као рад ван радног односа, то није било услова да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог и да су предметни уговори о обављању привремених и повремених послова ништави, јер су закључени да би се избегло заснивање радног односа, будући да се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе. Код наведеног, законитост радног ангажовања тужиоца у смислу одредаба Закона о раду, у предметном периоду, не утиче на другачију одлуку о тужбеном захтеву.

Наводима ревизије тужиоца о томе да је све време био радно ангажована за обављање послова који по својој природи не представљају привремене и повремене послове, већ су у питању послови за којима је постојала стална потреба и да је фактички био у радном односу, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Тужилац је код туженог био радно ангажован по уговорима о обављању привремених и повремених послова у периоду када он, као корисник јавних средстава, није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај, имајући у виду садржину закључка надлежне Комисије од 26.03.2019. године и опсег на који се односи. Из изнетих разлога нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. По налажењу овог суда, правилна је одлука другостепеног суда о делу тужбеног захтева за заснивању радног односа на радном месту ..., у смислу члана 16. ЗПП, за коју одлуку је другостепени суд дао јасне и потпуне разлоге, које у свему прихвата овај суд, те су и у том делу без утицаја на другачију одлуку ревизијски наводи тужиоца.

Из изложених разлога, Врховни суд је, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**